

TYGODNIK

PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we **WTORKI** **PIĄTKI**. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztańtu, nadto we wszystkich Pocztyowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena **ROCZNA** w Rosyi z pocztą, a w Stolicy, z noseniem do mieszkań, 15 rubli. **POZROCZNA** 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{5}{17}$ PAŹDZIERNIKA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{4}{16}$ PAŹDZIERNIKA.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Wojskowości, z dnia 30 Września, Mianowani: Naczelnik Głównego Sztabu Morskiej J. C. Mości, Jenerał-Gubernator Finlandski, Jenerał-Adjutant, Admiral Xiąże *Mienszиков*, Głównodowodzącym wszystkimi siłami lądowymi i morskimi, w Krymie znajdującymi się, ze wszystkimi prawami i prerogatywami, służącymi Głównodowodzącemu Armią w czasie wojny i zachowaniem wszystkich dotychczasowych obowiązków i godności; Dowódca 6 korpusu piechoty i zawiadujący wszystkimi wojskami rezerwy i depo piechoty Armii, Jenerał piechoty *Czeodajew*, Naczelnikiem wszystkich wojsk rezerwy i depo piechoty Armii; Jenerał piechoty Xiąże *Gorczakow* 3, Dowódca 6 korpusu piechoty i wojsk doń zaliczonych; Naczelnik Sztabu 6 korpusu piechoty, Jenerał-major *von Brien*, Naczelnikiem Sztabu wszystkich wojsk rezerwy i depo piechoty Armii, z pozostaniem w orszaku J. C. Mości; Pełniący obow. Naczelnika Sztabu wojsk, w Petersburgu znajdujących się, Pułkownik Sztabu Gwardyjskiego *Popow* 7, Pełniącym obowiązki Naczelnika Sztabu sił lądowych i morskich, w Krymie znajdujących się; Pułkownik Sztabu Gwardyjskiego *Isakow* 1, Pełniącym obowiązki Naczelnika Sztabu 6 korpusu piechoty, z pozostaniem Fligel-adjutantem J. C. Mości; — Pułkownik pulku Grenadyerów Króla Jmci Hollenderskiego *Heidenreich*, z powodu ran otrzymuje dymissją z rangą Jenerał-majora, mundurem i pensją.

— Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale służby Cywilnej, z dnia 20 Września, w liczbie innych, za odznaczającą się służbę podniesieni do rang: Assesora Kollegijalnego, Radzca Rządu Gubernijalnego *Mohylewskiego*, Radzca

Honorowy *Żdan-Puszkina*; Radczy Honorowego, Urzędnik do szczególnych poruczeń przy Ministrze Spraw Wewnętrznych, Sekretarz Kollegijalny hrabia *Czapski*; — otrzymuje dymissją na własną prośbę, Kassyer powiatowy *Robaczewski*, Radzca Honorowy *Jesipowicz*; — N. CESARZ Jmć oświadcza MONARSZE zadowolenie za gorliwą służbę i prace szczególne, w liczbie innych: Starszym Urzędnikom do szczególnych poruczeń przy Naczelniku gubernii Grodzieńskiej, Radzcom Honorowym *Tergukasow* i baronowi *von Bistrom* i Marszałkowi powiatu Słuckiego, dymissyonowanemu Porucznikowi *Wojniłowiczowi*.

— Ukaz CESARSKI do Rządzącego Senatu z dnia 26 Września.

Zamianowawszy Dowodzącego wojskami 3, 4 i 5-go korpusów piechoty, NASZEGO Jenerał-Adjutanta Jenerała Artylleryi Xięcia *Gorczakowa* 2, Głównodowodzącym Naszą południową Armią, udzielamy mu praw, służących Głównodowodzącemu Armią w czasie wojny, według brzmienia Ustawy o zarządzie Armijami z dnia 5 Grudnia 1846 roku. Zarazem rozkazujemy poddać pod jego, Jenerał-Adjutanta Xięcia *Gorczakowa* 2 zwierzchnictwo, na zasadzie udzielonych mu praw Głównodowodzącego, 1.) Gubernije Podolską, Kijowską, Połtawską, Charkowską, Ekaterynosławską z miastem Taganrogiem i jego okręgiem, Chersońską, północną część Tauryckiej, do miedzymorza Perekopu i prowincją Bessarabską. — 2.) Wszystkie wojska, w tych guberniach i prowincyi rozmieszczone, prócz rezerwowych i zapasowych wojsk jazdy i konnej artylleryi w okręgach osad wojskowych, które mają, jak dotąd, pozostać pod bezpośredniem naczelnictwem Inspektora rezerwowej jazdy. Następnie, zachodnia część Krymskiego półwyspu, od Perekopu do Teodozyi i Arabatu, oraz wojska, tam znajdujące się, pozostają pod zwierzchnictwem Dowodzącego wojskami, w Kry-

mie rozmieszczonemi, Naszego Jenerał-Adjutanta Xięcia *Mienszikowa*, na zasadzie udzielonych mu praw Dowodczy Oddzielnego korpusu w czasie wojny; zaś Wschodnia część Krymskiego półwyspu, od Perekopu, Teodozyi i Arabatu, do Kerzeńskiej odnogi, wraz z będącemi tam wojskami, pod zwierzchnictwem Nakaznego Atamana wojska Dońskiego, Jenerała jazdy *Chomutowa*, również z prawami Dowodczy Oddzielnego korpusu w czasie wojny. Z temiż prawami, ale pod głównem zwierzchnictwem Głównodowodzącego Armiją południową, pozostawuje się w zawiadywaniu Jenerała jazdy *Chomutowa* gubernija Ekaterynosławska. Rządzący Senat nie omieszcza uczynić rozporządzenie ku wykonaniu niniejszego."

— Ukaz Rządzącego Senatowi, (z 1 Departamentu.) 22 Września. Z ogłoszeniem następnego rozkazu CESARSKIEGO, wydanego w dniu 17 Sierpnia b. r. na przedstawienie P. Ministra Skarbu i na Zdanie Komitetu PP. Ministrów: «Dla zapobieżenia przewłocze w rozstrzyganiu spraw o konfiskacie kontrabandowych towarów, postanowić, w sposobie próby na lat trzy, prawidła następujące: 1.) Dozwolnić Komorom Celnym iżby postanowienia swoje w sprawach konfiskacyjnych przyprowadzały do skutku w tych wszystkich razach, ilekroć cena szacunkowa zatrzymanych towarów nie przewyższa stu pięćdziesiąt rubli srebrem i kiedy obok tego, właściciele towarów objawiają, że na decyzji Komory poprzestają, albo kiedy skargi na nią w przepisany terminie nie zanoszą. 2.) Naczelnikom okręgów Celnym i Komorom Moskiewskiej i Warszawskiej, niepodważalnemu miejscowemu okręgowemu Naczelnikowi, pozostawić w pomienionych przypadkach, ostateczne rozstrzyganie spraw konfiskacyjnych na sumę do trzechset rubli srebr. 3.) Następnie, na zatwierdzenie Departamentu Handlu Zagranicznego przedstawiać wszystkie sprawy, na sumę trzechset rubli srebrem, oraz te, niższej wartości, w których, na decyzją Komory oświadczono nieukontentowanie, prócz spraw apelacyjnych, tyczących się Komor Królestwa Polskiego, które mają, jak dotąd, być przedstawiane do Oddziału Celnego, przy Kancelaryi Namiestnika tegoż Królestwa ustanowionego; i 4.) Po postanowieniu decyzji o konfiskacie towarów, na jakąkolwiek sumę, jeżeli na nie apelacja, w przepisany termin nie zanoszona nie była, wydawać niezwłocznie tym, którzy kontrabandę pojmali, z zatwierdzenia Naczelników okręgowych, na rachunek wypadającej nagrody, połowę tej summy, jaka będzie należała w nagrodę, według oszacowania towaru. Wyplaty takowe dopełniać z summ, przeznaczonych do odsyłania Departamentowi, ze zwrotem następnie takowych z pieniędzy, które mają postąpić z wyprzedaży towarów.»

— P. Wojenny Jenerał-Gubernator Moskiewski ogłosił, że skutkiem znacznego zmniejszenia się epidemicznej cholery w Moskwie, ostatni z tymczasowych, w tej stolicy założonych szpitali, został zamknięty.

NOWINY Z MORZA CZARNEGO.

22 Września (4 Października) o godzinie 6 rano, cztery statki parowe nieprzyjacielskie, z których dwa pod angielską, a dwa pod francuską banderą, zbliżyły się do baterji Niokolajewskiej, tymczasowo urządzonej na Oczakowskim przylądku, dla bronięcia wejścia do Dnieprowskiego limanu. Dowodzący oddziałem, pod Oczakowem rozmieszczonym, Podpułkownik konnej artylleryi *Gołowaczew* przedsięwziął natychmiast środki ku odparciu nieprzyjaciela i przywitał go rozpalonemi kulami z dział baterji. Zarazem wszczęła ogień flotylla z pięciu kanonjerskich łódek, stojąca pod Oczakowem, pod dowództwem Kapitana 2 rangi *Jendogurowa*. Nieprzyjacielskie statki, uzbrojone wielką liczbą armat wielkich kalibrów, strzelały do naszej baterji przez półczwartej godziny bombami, kulami i racami, ale nie zrządziły wielkiego w niej uszkodzenia; same zaś, poniosły szwank, były zmuszone jeden po drugim odejść z pod naszych wystrzałów. O godzinie 10 rano cała walka była skończona, nadbrzeżni mieszkańcy wyraźnie widzieli, jak następnie statki parowe podchodziły ku wyspie Bieżezań i grzebały tam swoich zabitych. Z naszej strony jeden tylko szeregowy raniony, a czterej żołnierze kontuzjowani.

Dowodzący Oczakowskim oddziałem Podpułkownik *Gołowaczew*, w doniesieniu swoim zaświadcza o wytrwałości rot 6 rezerwowego bataljonu Żytomirskiego pułku strzelców, znajdującej się przy baterji, pod dowództwem Sztabskapitana *Tiereszowa*; ze szczególną zaś pochwałą mówi o zimnej krwi i mężwie Chorażego połowej artylleryi *Kryłowa*, zawiadującego baterją, również o nieustraszonosci Błahoczynnego Oczakowskiej cerkwi, kapłana Gabryela *Sutkowskiego*, który z własnego popędu przybywszy na baterją z krzyżem w ręku, błogosławił jej obrońców pod nieprzyjacielskimi wystrzałami i sam nawet pomagał artyllerystom nabijać działa. (Dod. do R. I. 2 Października.)

NOWINY Z KRYMU.

25 Września (7 Października), stosownie do rozporządzenia Jenerał-Adjutanta Xięcia *Mienszikow*, dokonano w kierunku nieprzyjaciela rekonesans jazdą, z którego się pokazało, że wojska anglo-francuskie zawsze jeszcze zajmują Balakławę i przetrzeź, położoną przed tém miastem, gdzie wznoszą fortyfikacye. W tém zdarzeniu jezdzy Krymsko-Tatarskiego półszwadronu Gwardyi, zdjęli pikietę dragonów gwardyi angielskiej.

Ze strony nieprzyjaciela żadnego szczególnego poruszenia nie zauważano. Po 27 Września, wieczor, nie był on nie przedsięwziął przeciw Sewastopolowi.

(Dod. do R. I. 3 Października.)

W gazecie Odesskiej, z dnia 19 Września, czytamy: «Od dnia wczorajszego pięć statków parowych nieprzyjacielskich nieprzestają krążyć przed naszym portem. Pojmały one trzy barki, idące z Chersonu do Odessy. Jedna z nich zdołała

zmylić baczność kroazerów i przybyć o godzinie 1 po północy do praktycznego portu. Gdy przybywając nie odpowiedziała na trzecie wezwanie z baterji Szczogolewa, wystrzelono do niej z dział, wszakże nie odniosła żadnego szwanku i była wpuszczona do portu.

— W ciągu zeszłego Września przejechało po drodze żelaznej Carskosielskiej 76,224 osób i zbiór wyniósł 25,726 rubli srebrem.

O CHOLERZE.

W Petersburgu, po 29 Września pozostawało chorych 18 — w ciągu doby zachorow. 6 — wyzd. 0 — umarł 1 — po 30 Września pozostało chorych 23.

W ciągu doby zachor. 3 — wyzd. 3 — umarło 3 — po 1 Października pozostało chorych 20.

W ciągu doby zachor. 2 — wyzd. 0 — umarło 3 — po 2 Października pozostało chorych 19.

W ciągu doby zachor. 2 — wyzd. 0 — umarło 3 — po 3 Października pozostało chorych 18.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 27 Września (9 Października.)

ROZKAZY DO ZARZĄDU CYWILNEGO KRÓLESTWA POLSKIEGO.

W Peterhofie dnia 21 Lipca 1854 roku.

Członek Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, Rzeczywisty Radzca Stanu Kwiatkowski, uwolniony zostaje od obowiązków na własne żądanie, z mundurem do urzędu przywiązanym.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

TURCYA.

Copirte Zeitungs Correspondent daje następne nowiny z Bucharestu, z dnia 28 Września: «Wojska tureckie, prócz małego jednego oddziału, już opuściły to miasto. Omer-pasza wyjechał do Sylistryi, Szumli i Warny, i zapewna nie wróci tu przed przybyciem Xięcia Stirbey. Główna kwatera Omera-paszy jest już ustanowiona w Ruszczuku. Xiągę spodziewany jest na 3 Października do Bucharestu, gdzie gatlują mu uroczyste przyjęcie.

— W korespondencji z Bucharestu, 21 Września piszą, że Derwisz-pasza odebrał firman, nakazujący mu sekwestrować monastery greckie w Xięztwach Mołdawii i Wałachii i użyć tymczasowo dochodów ich na pomnożenie milicij wołoskiej i mołdawskiej o 10,000 ludzi. Korespondent szacuje te dochody na 12 do 15 milionów piastrow rocznie, dodając że same monastery zostają pod protektorem Rossyi.

— Podług listów z Bucharestu do Gazety Augsburskiej, korpus wojsk austriackich, zajmujący Xięztwa, liczy w ogóle 54,000 ludzi.

— W Hirsowa i Rassowa mocne oddziały tureckie przebywają ciągle Dunaj. W Szumli zbiera się korpus rezerwy od 30,000 ludzi. Wszystkie rozrządne wojska w części zachodniej Bułgaryi, kierują się na Bazardżik.

— Listy z Szumli, 22 Września do Monitora Pruskiego

donoszą, że piechota, która tam czas jakiś obozowała, udała się do Bazardżik, a jazda do Warny, zkąd odpłynie do Krymu. Omer-pasza czekany był w Szumli, zkąd miał się udać do Warny, dla dopilnowania wsadzenia wojsk na okręty. — Wszystkie wojska, które stały pod Sophia, pociągnęły do Szumli.

— W liście prywatnym z Jeruzalem do *Korespondencji Pruskiej* piszą: «Patriarcha Łaciński, (Rzymsko-katolicki), Monsignor Valerga, wrócił do tego miasta po czteromiesięcznej niebytności i nieprzędzej, aż Poselstwo Francuzkie w Stambule wyjednało i przesłało Konsulowi swemu w Jeruzalem, Panu Botta, firman Porty, nakazujący Gubernatorowi Palestyny zadośćuczynienie temu Prałatowi za obelgę, której doznał od mieszkańców wsi Beit-Dżala. Rząd Francuzki zdolał nakoniec wpływem swoim otrzymać to ustępstwo.»

(P. P.)

MONTENEGRO.

Gazeta Agram'ska, z dnia 29 Września, zawiera co następuje: «W tej chwili z nad granicy Czarnogórza odbieramy ważną wiadomość, że Xiągę Daniel zwołał, 21 Września, wszystkich którzy się zapisali na liście «Krzyżaków» dla wtargnięcia do Turcyi. Punkt ataku jest tajemnicą Stanu; nahia (okręg) Czernicka zdaje się być przeznaczona do zaatakowania Antivari i Zabijak. Wielki ruch dawał się widzieć we wszystkich okręgach; 800 ochotników tureckich przybyło ze Scutari dla bronienia twierdzy Spuz, najbliższej zagrożonej i ośm dział wielkiego kalibru zatoczone zostały na skały Branżyny.»

(P. P.)

GRECYA.

Depesza telegraficzna z Aten, 28 Września, do gazety Augsburskiej, donosi: «Wojska cudzoziemskie zajmą Ateny 8 Października. Artyllerya i jazda grecka zostaną w części przeprowadzone do Nauplii. Mocarstwa zachodnie domagają się nowych wyborów na Parlament, ale w Gabinetcie nie masz na to jednomyślniej zgody. Sądzą że zmiany zajdą w Gabinetcie.»

(P. P.)

HISZPANIJA.

Piszą z Madrytu do *Presse* (Paryskiej), 29 Września:

«Poruszenie Karlistowskie, na które zrazu niezwracano uwagi, zaczyna nabierać znaczenia, w skutek wieści, które się w Madrycie rozeszły. Twierdzą, że kadry powstania są już wskazane, jenerałowie mianowani, wprędce wydany będzie Manifest, w niezliczonej liczbie exemplarzy, któremi cała Hiszpanija będzie zasypana. Lada chwila wybuchnąć może pełne powstanie.

«Gazety progressistowskie nie przestają przepowiadać bliskie i stanowcze zmiany w Gabinetcie.»

— Piszą z Paryża, 4 Października, do gazety Belgijskiej: «Wiadomości z Hiszpanii uje są pomyślne. Osoby dobrze świadome rzeczy twierdzą, że progressiści demokraci coraz się bardziej wzmacniają. Espartero upada na duchu, szczególnie od chwili kiedy niedotrzymał słowa partji exaltowanej, dozwoiliwszy na wyjazd Królowej Matki. Depesze dzisiej-

sze donoszą o odkryciu w Malaga komitetu republikanckiego i o ponownym wygnaniu Infanta don Enrique, Xięcia Sewilli, pod oskarżeniem knoń w tymże duchu.

— Bezprawia o których donieśliśmy (w przeszłym N^o Tygodnika) zostały poskromione w Malaga, Logrono i Jaen; wybuchły też były w stolicy starej Kastylii, Burgos, ale i tam Władza Muncypalna, z gwardyą narodową, zdołała kres im położyć. Słychać, że z powodu tych wypadków Gubernator Cywilny został usunięty.

— Cholera słabe czyni, w Madrycie postępy i zaszła w stanie atmosferycznym zmiana każe się spodziewać że wprędce ustanie zupełnie.

— Podczas kiedy depesza z Madrytu donosi o rozproszeniu band w Katalonii, donoszą z Paryża do Monitora Wirtemberskiego, że poruszenie Karlistowskie ledwo tylko zaczynało się w tej prowincyi; że staje się coraz ważniejszym i że obecnie sądzić nawet nie można, jak daleko zająć może. Oddział Karlistów, który z Francyi wtargnął do prowincyi Girony, i po drodze nie przestawał się pomnażać, niespodzianie wpadł na kompaniję piechoty, a rozpędziwszy ją udał się w góry, gdzie się usadowił, jak zapewniają, pod wodzą braci Tristany. Katalonija na teraz obrona została za środek działania, gdyż prowincye Baskie są niepewne. Manifest hrabi de Montemolin został tu nadesłany i rozchodzi się po prowincjach tajemnie w mnóstwie exemplarzy. Podpisany jest nie przez samego Hrabie, ale przez generała Elio. Dwa kluby Karlistowskie w samym Madrycie nader czynnie działają. Oficerowie w wielkiej liczbie są zwerbowani do armii powstańczej i dziś już pobierają żołd całkowity, który wypłacany im jest bez żadnej zaległości. (G. P.)

PORTUGALIA.

LIZBONNA, 29 Września. Młody Król za powrotem z podróży, udał się do Cintra; ludność stolicy wróciła do swego zwykłego stanu spokojności. Z wielką niecierpliwością czekają dojścia lat zupełnych i ustania Regencyi, losy bowiem kraju będą zależały od polityki, jaką Król przyjmie; nastąpi to za jedenaście miesięcy. (P. P.)

ANGLIJA.

LONDYN, 4 Października. Jazda tak nazwana *sztabowa*, (mounted staff corps), po odbyciu przeglądu na placu manewrów w Saint James Park, w Londynie, w przeszłą Sobotę wieczorem zabrała się na okręty *Joseph Shepherd* i *Blundell*, które powiozły ją na teatr wojny Wschodniej.

— Podług *Globe* niezwłocznie posłane będą na Wschód pięć pułków piechoty, każdy od 1,000 ludzi i dwa pułki jazdy.

— Donoszą z Sheerness, 2 Października: «Okręt *Hannibal* zabrał znowu wszystkie działa swoich niższych baterij, będzie za dni kilka gotów do wyjścia na Czarne Morze; cztery liniowe okręty, wracające z morza Bałtyckiego oddane będą do naprawy; ich ekwipaże będą mogły wziąć urlop na 6 tygodni, a za powrotem zaciągną się na taki okręt, jaki sobie obiorą.»

— W gazecie *Inverness Advertiser* piszą: «Dowiadujemy się, że Rząd kazał opatrzyć na Szkockiem wybrzeżu punkt, w którym flotta Bałtycka, dowodzona przez sira Ch. Napier mogłaby dogodnie przepędzić zimę; wskazano na ten cel zatokę Cromarty. Jest więc podobieństwo, że sześć lub ośm okrętów liniowych będą tam zimowały.»

— Na Giełdzie 6 Października (przez telegraf.) Konsolidy 95½ — Rossyjskie 5 proc. 93 — 4½ procentowe 85.

Londyn, 5 Października. Grenadyery, gwardya zwana Coldstream i fuzyljery, odebrali rozkaz trzymania się w gotowości dla odpłynienia do Krymu.

— Dom Shlesinger i Hills w Northfleet, zawarł z Rządem kontrakt na dostarczenie w ciągu roku 35 milionów karabinowych naboju i 52,000 bomb.

— Na Giełdzie 7 Października (tel.) Konsolidy 95½.

(J. de S.-P.)

FRANCYA.

PARYŻ, 5 Października. Jedna prowincjonalna gazeta (*l'Echo d'Aix*) donosi, że skutkiem przybycia dziesięciu batalionów z rozmaitych oddziałów, liczba żołnierzy w obozie południowym pomnożona zostaje z 7,000 do 14,000 ludzi. Wiadomość ta staje w sprzeczności z tą, jaka była rozgłoszona ostatnimi dniami, o zwinięciu obozu południowego 1 Listopada.

— Co dnia nowe posiłki są posyłane małemi oddziałami z Marsylii na Wschód dla zapełnienia próżni, sprawionych przez choroby i wojnę.

Paryż, 6 Października. Monitor dzisiejszy, prócz zaprzeczenia pogłosce o wzięciu Sewastopola, nie zawiera nic nowego.

— Piszą z Paryża do gazety Belgijskiej, że depesza barona de Bourqueney, Posła w Wiedniu, która pierwsza zaprzeczyła wieści o zdobyciu Sewastopola, sprawiła w stolicy takie wrażenie, jakiego mogła chyba spowodować wiadomość o przegranej bitwie. Gazety przybywające z prowincyj napełnione są szczegółami radośnych obchodów, wyprawianych w skutek błędnych doniesień pierwszych telegraficznych depesz. (Wiadomo teraz, że całe to zamieszanie sprawił prosty tatar, wiozący depesze, który zmyślił że był świadkiem wzięcia Sewastopola).

— Na Giełdzie 6 Października 4½ procentowe 98 fran. 75 cent. — 3 procentowe 76 franków 10 centimów.

Paryż, 7 Października. Dwa statki parowe przybyły do Marsylii: jeden, *Nil*, opuścił Konstantynopol 25, a drugi *Fury* 27 Września. Ten ostatni przywiózł wiadomość, że oddział jazdy, wysłany z Burgas, przybył do Krymu 25 tegoż m.: niewiadomo jednak gdzie mianowicie wylądował.

— Monitor wczorajszy zawiera Dekret Cesarski nadający nową organizację sądownictwa w Algeryi. Wydział ten zostaje urządzony w taki sposób, że w sprawach cywilnych sądownictwo muzułmańskie pozostaje niezależnem od francuzkiego; to zaś ostatnie będzie jedyną władzą, wyrokującą w

sprawach kryminalnych, i w wyrzekaniu kar głównych i poprawczych na obwinionych wszelkiej narodowości.

(J. de S.-P.)

NIEMCY.

WIEDEŃ, 4 Października, godz. 6 po południu. (tel.) Komisya złożona z Pełnomocników Mocarstw Zachodnich, oraz Austrii i Turcyi, zebrała się w Konstantynopolu, dla urządzenia kwestyi protektoratu, na zasadach przełożeń, uczynionych przez Gabinet Wiedeński.

PRUSSY. Żadne rozporządzenie nie zostało jeszcze wydane w celu wybrania nowych członków Pierwszej Izby na wakujące posady; przyczyna tego jest, że Izba ta, na przyszłą sessyą ma wystąpić w nowym swym składzie.

— Rozkazem Gabinetowym z dnia 2 Października, Sejm prowincjonalny Wielkiego Xięstwa Poznańskiego jest zwołany na 22 tegoż miesiąca. 1 Października zostały otwarte Sejmy prowincjonalne Westfalii i prowincyi nad-Reńskiej.

— Prezydent Policji, P. Hinckeldey, mianowany został Dyrektorem Jeneralnym Policji, i jest mu powierzony kierunek wyższej Policji tajnej na całej przestrzeni Państwa. Rozporządzenia jego będą całkiem niezależne; wszakże ta gołaż Zarządu pozostaje częścią składową Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które będzie ostatecznie rozstrzygało skargi, jakie mogłyby być doń занiesione na czynności Dyrektora Jeneralnego.

Królewiec, 8 Października. (Przez telegraf.) Po obecnej chwili w Memlu dotyla zdołano opanować pożar, iż można odpowiadać za całość tej części miasta, która dotąd nie zgorzała. Hotel pocztowy ocalał i służba była w nim przetrwana tylko w ciągu rana 5 Października.

FRANKFURT. Na posiedzeniu Sejmu 28 Września, kwestya Wschodnia nie była jeszcze wniesiona.

BAWARYA. Cholera w Munich ustała. — Rząd w tej chwili układa się z Bankiem tej stolicy o zaciągnięcie pożyczki 20 milionów florenów, w części na wykupienie obligacyj drugiej 5 procentowej pożyczki, częścią zaś dla ukończenia robot drogi żelaznej Salzburskiej, i nakoniec dla wypłaty niektórych zaległości.

— Izby Bawarskie, odroczone od 2 Lutego, zwołane zostały na 16 Października.

SAXONIA. Królowa Jmć Wdowa zamierza własnym kosztem wystawić kaplicę na tém samym miejscu w Tyrolu, gdzie Król Fryderyk August tak nieszczęśliwie zginął.

NOWINY Z BALTyku. Gazeta Berlińska *Biuro Korrespondencyi*, potwierdza wiadomość, że admirał Parseval Deschènes odebrał 27 Września, depesze od swego Rządu, które zalecają mu zebrać okręty francuzkie w Kiel i powrócić z niemi na Finlandską zatokę. Wszakże rozkaz ten nie stosuje się do okrętów liniowych, ale tylko do drugorzędnych; eskadra francuzka jest bowiem przeznaczona do spółdziałania wyprawie admirała Napier na Rewel. Chodzi o zbombardowanie tego miasta bez wylądowania. Same tylko parowe fregaty będą do tego użyte, okręty bowiem liniowe

nie mogą, dla małej głębokości morza, zbliżyć się na metę wystrzału.

— *Times* umieścił list z wyspy Nargen (pod Rewlem) z dnia 26 Września. Pokazuje się, że skutkiem panujących burz, ta część eskadry, która pod bezpośredniem dowództwem Napiera znajdowała się w Ledsund, dopiero 21 tegoż m. zdołała połączyć się w Nargen z dywizyą kontr-admirała Plumridge. 22, sir Ch. Napier, z jenerałem brygady Jones, dokonał rekonesans przed Rewlem na okręcie *Wrangler*, a nazajutrz, 23, jeździli obaj pod Helsingfors, na innym okręcie, *Driver*. Zauważali, że odczasu jak eskadra była w tych ostatnich wodach, rossyianie zbudowali małe baterye na wyspach położonych u wejścia do portu i baterią na wyspie głównej, od 50 dział, właśnie w tém miejscu, które przez anglików, było uznane za słabą stronę. Autor listu wyraża przekonanie, że w tym roku nie na morzu Bałtyckiem nie będzie przedsięwzięte i że Rewel szczególnie nie ma się czego obawiać. 26 Września jenerał Jones odpłynął z Nargen do Gdańska, w powrocie do Anglii.

— Według Nowej Gazety Pruskiej zatrzymanie się floty francuzkiej w Kiel ma następną przyczynę: Po odejściu z morza Bałtyckiego wielkiej części francuzkiej eskadry, zauważano, że sir Ch. Napier nietylko nie czynił żadnego przygotowania do pójścia za niemi, ale owszem czynniej niż kiedy dokonywał rekonesansu obwarowanych punktów w zatoce Finlandzkiej, jako Rewla i Sweaborgu i nawet dał się słyszeć że będzie je atakował. Gdy wiadomość o tém doszła do Rządu Francuzkiego, ten posłał admirałowi Parseval Deschènes rozkaz, iżby zebrał w Kiel wszystkie okręty francuzkie, które jeszcze nie były daleko odpłynęły i śpieszył z niemi na powrót dla połączenia się z flotą sir Ch. Napier. Admirał Francuzki zebrał okręty, ale przesłał zarazem Rządowi swemu przełożenia przeciw wszelkim wojennym działaniom w porze tak spóźnionej. Teraz czeka w Kiel odpowiedzi na te swoje przełożenia. (G. P.)

WŁOCHY.

SARDYNIA. Dowiadujemy się (pisze Gazeta *Opinione*), że nasze Ministerstwo oświadczyło Gabinetom Paryskiemu i Londyńskiemu, iż w żaden sposób nie mają rachować na spółdziałanie Sardynii w kwestyi Wschodniej tak długo, jak spory istnące między naszym i austryackim Rządem, nie będą złatwione ku zupełnemu zadowoleniu pierwszego.

(G. P.)

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PRUSSY. Nowa Gazeta Pruska, daje, podług Gazety Hamburskiej, depeszę, przesłaną przez Gabinet Pruski z dnia 21 Września, swemu Posłowi w Wiedniu, w skutku Okólnika Gabinetu Austriackiego z dnia 14 tegoż miesiąca. Następna jest treść tej depeszy:

Rząd Pruski, z wielkiem zadowoleniem widzi w Okólniku austriackim, cały szereg oświadczeń, pokazujących wyraźny postęp ku porozumieniu się między dwoma Gabinetami względem każdej z kwestyj pojedynczych. Gabinet Au-

stryacki znajduje, że opuszczenie Xięztw, wspólnie z oświadczeniem Rosyi, z dnia 26 Sierpnia, i 29 Czerwca, usunęło fakt, który Dwory Niemieckie uważały za przeciwny interesowi Niemiec; tenże Gabinet podziela przekonanie, że niebezpieczeństwo zwarcia się z sobą dwóch Cesarstw już nie istnieje i przyrzeka nie zaniechać niczego, co może dopomóc, iżby wypadek ten, (opuszczenie Xięztw), wywarł w zupełności swoje pojednawcze skutki. Gdy wszelka obawa najścia territorium austriackiego przez Rosyję ustała, zebranie więc sił wojennych Związku jest nateraz niepotrzebnym. Zajęcie Xięztw nad-Dunajskich przez wojska austriackie rzeczywiście posłuży do ochrony interesu Niemiec po nad-Dunajem, jeżeli zapobieży wprowadzeniu do tych Xięztw elementów obcych; pod tym ostatnim względem Gabinet Pruski nie znajduje w okolicznościach austriackich dostatecznych rękojmi i przeto żąda od Gabinetu Wiedeńskiego dalszych w tym przedmiocie objaśnień. Zkądinąd Prussia nie jasno jeszcze widzi, o ile zajęcie Xięztw przez Austrię, zapobieży, iżby te nie stały się teatrem działań wojennych, i żeby inne wojska nie uczyniły z nich kiedyś podstawy działań, wymierzonych ku najściu territorium Rosyi, w taki sposób, że armia tego Mocarstwa, pomimo jego obronnej tylko postawy, mogłaby, odpierając atak, znaleźć się w samych Xięztwach, w zwarciu z armią austriacką. Pod wyłącznym orędownictwem tej ostatniej, według zdania Gabinetu Pruskiego, interessa Niemiec w tych krajach są doskonale zabezpieczone, ale Prussia nie rozumie, o ile stan rzeczy dopuszcza praktyczne tej opieki wykonywanie i dla tego-to byłaby bardzo wdzięczną Gabinetowi Wiedeńskiemu jeżeliby raczył, objaśnieniem punktów powyżej wskazanych, uzupełnić wykład zawarty w okoliczności, dla trafniejszego ocenienia opieki, jaką, zajęcie Xięztw może interesom Niemieckim zapewnić. Zaręczenie, dane przez Cesarza Jmci Rosyjskiego, iż nie będzie atakował Austrii, znajduje, jak tuż Król Jmci Pruski, odgłos w sercu Cesarza Józefa Franciszka i ta nadzieja nową znajduje rękojmią w oświadczeniu Gabinetu Wiedeńskiego, że Austrija nie weszła w żadne zobowiązania do czynnych nieprzyjaźnych przeciw Rosyi kroków i nie czyni się bynajmniej w powinności zbrojnego współdziałania ku otrzymaniu przyjęcia czterech punktów, (mniemanych rękojmi), odrzuconych przez to ostatnie Mocarstwo. Nakoniec Prussia, w samem postanowieniu Austrii: wstrzymania się od wszelkiego stanowczego kroku przed Sejmem Niemieckim, ku wezwaniu go do przyswojenia sobie czterech pomienionych punktów, w znaczeniu zobowiązań, zaciągniętych przez Gabinet Austriacki, widzi środek ku doskonałemu we Frankfurcie porozumieniu się. Wszakże Prussia myśli, że chwila obecna nie byłaby właściwą dla poddania pod rozbiór Sejmu Niemieckiego tych czterech punktów, za ledwo jeszcze przez Rosyję odrzuconych, gdy, zkądinąd, niejedna skazówka każe Gabinetowi Berlińskiemu powściągnąć, jeżeli Mocarstwa Zachodnie są gotowe uznać też cztery punkta za dostateczne i obowiązujące warunki do zawarcia pokoju.

AUSTRIA. Wiedeń, 5 Października. Od dni kilku ruch wojsk, udających się do Galicyi, znowu się powiększył. Wojska stojące nad rosyjską granicą, nie mają jeszcze rozkazu zająć swe zimowe leże. Nie potwierdza się też wiadomość o przeprowadzeniu korpusu jazdy hrabi Clam do Węgier, owszem, ten korpus, który świeżo jeszcze wzmocniony został dwoma pułkami, pozostanie do nowego rozkazu w

Bukowinie. — Baron Hess jest spodziewany do Wiednia na przydłuższą tymczasową rezydencją.

FRANKFURT, 5 Października. (Korrespondencja Nowej Gazety Pruskiej) Austrija wytoczyła przed Sejm Niemiecki kwestyę Wschodnią. Na dzisiejszym posiedzeniu Pełnomocnik tego Państwa, P. Prokesch, złożył Sejmowi odpowiedź Rosyi z dnia 26 Sierpnia (odrzućcie mniemanych rękojmi), i replikę Austrii z dnia 12 Września. Nadto, dla uzupełnienia objaśnień danych już Sejmowi na posiedzeniu 17 Sierpnia, P. Prokesch, udzielił mu jeszcze depezę przesłaną 27 Lipca Posłom Austriackim w Londynie i Paryżu. Ten ostatni akt, nie zalecając właściwie Mocarstwom Zachodnim przyjęcia propozycji, zawartych w odpowiedzi Rosyjskiej z dnia 18 Czerwca, jako zasad układow przyszłego pokoju, nalegał przynajmniej o wskazanie takich warunków, któreby miały znaczenie praktyczne i zdolne były poprowadzić do przywrócenia pokoju. Wszystkie te dokumenta zostały zdane Komisji, zajmującej się kwestyą Wschodnią. Zresztą żadne rozprawy z tego powodu nie zaszły i te zapewne nastąpią nie wcześniej, aż kiedy stanie się wiadomym wypadek wypraw Krymskiej. Rządy składające Związek Niemiecki, podzielają powiększej części widoki, wyłożone przez Rząd Pruski, w nocie 21 Września. (Patrz wyżej.)

TURCYA. Według doniesień z Jassy, wejście wojsk austriackich do Mołdawii odbyło się 17 Września na czterech punktach rozmaitych. W Jassach również, to miejsce proklamacyi generała Hess, gdzie jest mowa «o porządku publicznym, zagrożonym przez ludzi i stronnictwa rewolucyjne» sprawiło wielkie wrażenie, wszakże władze Mołdawskie nie oparły się ogłoszeniu tej proklamacyi, jak to miało miejsce w Bucharescie.

HISPANIA. Madryt, 5 Października. (Telegraf.) Gazeta urzędowa zawiera okólnik, tyczący się wyborów i zalecający przestrzeganie największej w głosowaniu swobody. — Buletyn choleryczny jest pomysłowy. — Manifest hrabi de Montemolin sprzedaje się po ulicach Madrytu.

PARYŻ, 8 Października. Monitor dzisiejszy zawiera Dekret, z dnia 7 b. m. przedłużający do 31 Lipca 1855 odkład, określony Dekretem 24 Czerwca b. r. co do rozmaitych środków, tyczących się przywozu przedmiotów żywności.

— Gazeta *Indépendance Belge* odebrała następną depezę telegraficzną z Wiednia, z dnia 7 Października: «Dowiadujemy się dziś z depezy nadesłanej z Belgradu, że Marszałek de St. Arnaud umarł z choroby, którą był dotknięty. Zgon jego nastąpił 29 Września, na okręcie parowym, który go odwoził do Konstantynopola. (Wiadomo, że jadąc już do Krymu, marszałek był bez nadziei życia). — Generał Canrobert, najstarszy z generałów dywizyi, w chwili odpłynienia Marszałka z Krymu, objął dowództwo naczelne armii francuskiej.

— W Berlinie odebrano depezę z Paryża 8 Października wieczorem, donoszącą, że z powodu wiadomości o zgonie Marszałka, 3 procentowe, które były przy otwarciu Giełdy 76 fran. 25 centimów, spadły na 76 franków.

LONDYN, 5 Października. Wczora straszliwy pożar wybuchnął w Newcastle. Szkodę szacują na milion funt. sterl. Przeszło 200 osób straciły życie lub zostały skałeczone.

— Na Giełdzie dziś, (tel.) Konsolidy 95½ — Rosyjskie 5 procentowe 95 — 4½ procentowe 84, 85. (J. de S.-P.)